

Emek Sömürüsü Yapan Kamu Olunca Kime Ne Diyelim?

Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde yaklaşık 22 yıldır süregelen ücretli öğretmenlik modeliyle yapılan haksızlıkları önceki yazılarımda işlemiştim.

Henüz bilmeyenler için kısa bir özet geçerse; Ücretli Öğretmenlik, aslında beklenmeyen ani ve acil durumlar nedeniyle öğretmensiz kalan öğrencileri mağdur etmemek için bölgede bulunan öğretmen adaylarını, onlar da yoksa en yakın kişileri ders saati ücreti karşılığında eğitimde geçici görevlendirme için taşra teşkilatına verilen idari bir ruhsattır.

Ancak; Milli Eğitimin yeterli sayıda öğretmen alımına gitmemesi ve ataması yapıldığı halde çeşitli nedenlerle göreve başlamayan öğretmenlerin olması yüzünden, giderilemeyen ihtiyacın da karşılanması gerekiyordu. Milli Eğitimin taşra teşkilatı, geçici bir çözüm olan Ücretli Öğretmenlik statüsünü alternatif bir istihdam modeline çevirerek her derdine derman gibi tepe tepe kullanmaya başladı! İl/İlçe Milli Eğitim ve Okul Müdürleri ekonomik(!) ve pratik bir çözüm buldukları, Veliler de çocukları öğretmensiz kalmadığı için memnun ve mesut oldular. Veliler ve öğrencilerin çoğunluğu Ücretli Öğretmenlerin yaşadığı sorunlardan bihaber şekilde eksiksiz hizmet almaya devam ettiler.

Öğretmenlik şartlarını taşıyan adaylardan; KPSS puanı yüksek olduğu halde kontenjan açılmadığından atanamayanlar, atanan branşlarda yüksek rekabet nedeniyle dereceye giremeyenler vb. başta olmak üzere, Müdürlüklere başvurular içinden KPSS puanı, bölüm yetkinliği gibi kriterlerle (bazı yerlerde sosyal endikasyon dediğimiz torpille seçim iddiaları da var) seçilen öğretmenler ücretli sözleşmesi imzalayarak ağır şartlar ve yetersiz kazançlar sağlayan bu düzenin gönüllü kölesi oldular. Mesleklerini, çocukları ve memleketimizi sevdikleri için bile bile her zorluğa katlandılar. Öğretmen eksikliğini hissettirmeden, Milli Eğitim Bakanlığının acziyetini belli etmeden, dağ-bayır uzak mecra dinlemeden gidip çalıştılar. Okullarımızdan Bayrağımızı indirmediler! Evlatlarımızın geleceğine ulvi bir emekle değer kattılar!

Ücretli öğretmenlerin ders saat ücretleri çok düşüktür. Haftalık 30 saat ödeme sınırları vardır. Metazori tutulan nöbetlerden ve rehberlik derslerinden ek ücret alamazlar. Ailede ölüm, hastalık, izin, resmi tatil vb. herhangi bir nedenle giremedikleri derslerin ücretleri de kesilir. İlk defa 6 Şubat depremleri sonrasında verilen 2 haftalık arada ders ücretlerinin ödeme kararı çıktı. SGK prim günleri asla tam yatırılmaz ve emeklilikleri hayal olur. İş güvenceleri yoktur. Okul Müdürlerinin keyfi kararıyla veya ansızın gelen bir kadrolu atamasıyla sözleşmeleri feshedilir. Yarından itibaren derse gelmeyin denilir. Kış ortasında bile işsiz kalabilirler. Bu güvensiz zemin, yöneticilerin suiistimaline, tacizine ve mobbing gibi eziyetlerine davetiye çıkarır. Diğer öğretmenler kendilerinden daha aşağıda görür, selam ve sosyal etkileşimden dahi kaçınır. Veliler ve onlardan duyup gören öğrenciler saygısız davranır, dalga geçer. Öğretmenlere verilen maddi ve manevi haklardan faydalanamazlar. Zaman geçtikçe ailevi sorumlulukları ve maddi bağımlılığı da artan ücretli öğretmenlerin, koruma kalkanları iyice düşer, her şey istemeden de olsa eyvallah demek zorunda kalır, çaresizlikten katlanırlar.

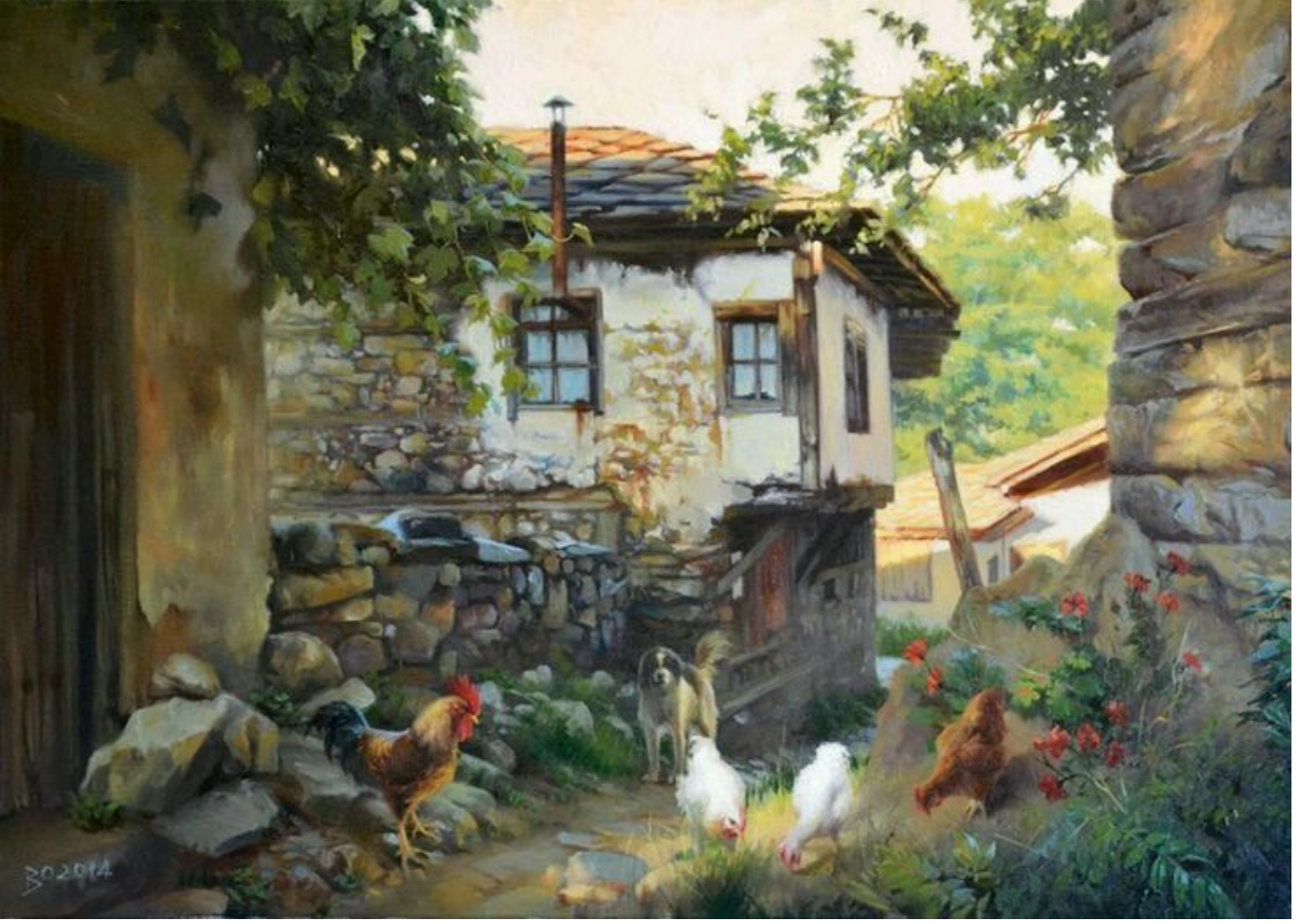
Bu fiili emek sömürsünün sadece Milli Eğitimde olduğunu sanıyordum! Meğer başka kurumlarımızda da aynı sancı ve sıkıntılar yaşanıyormuş!

Milli Eğitim Bakanlığının Halk Eğitim Merkezlerinde emektar Usta Öğreticilerimiz, Diyanet İşleri Başkanlığında fahri Kur'an Kursu hocalarımız, en tuhafı da Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığında çok sayıda meslekten çalışanlarımız aynı sömürü düzenine yakalanmış biçareler gibi dert yaşıyorlarmış! Şartlarında küçük farklar olsa da hepsi ortak ücret yetmezliği, eksik SGK primi, iş güvencesizliği, ölüm ve hastalık gibi hallerde dahi kesilen ücretler gibi sorunlarla yüzleşiyorlar.

Milli Eğitim ve Diyanet'in öğretmen, eğitmen, usta öğretici gibi eğitim odaklı sömürsünü anladım da Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının psikolog, sosyolog, büro memuru, sosyal hizmet uzmanı, öğretmen, hemşire gibi temel meslek gruplarından 2800 kadar insanı, neredeyse 17 yıldır acımadan sömürdüğünü duyunca çok şaşırdım! Hadi canım o kadar de değildir desem de Aile Bakanlığının taşra teşkilatının hemen her biriminde bu personeli tepe tepe kullandığını, önemli komisyon ve kurul gibi yerlerde dahi görev verdiğini öğrendim. Bakanlığın temel felsefesine kökten zıt kalan bu köleci zihniyetin, nasıl olup da bunca yıldır sürdüğünü anlamak mümkün değil! Zulmeden, sömüren, yetkisini kötüye kullanan Devletin Bakanlıkları ve Diyanet İşleri Başkanlığı gibi özel birimleri olursa, kime ne diyelim Allah aşkına!?

Sonuç olarak, saat ücretli ders veya hizmet alım şekli ancak kısa süreli ihtiyaçlar için makul ve gerekli olabilir. Aksi takdirde bizzat Devlet tarafından kaçak ve haksız personel istihdamına dönmüş olur. Devlet böyle yaparsa özel sektör geri kalır mı? Bu sömürüden onlar da cesaret alıp ileri gitmez mi? Tüm Bakanlık ve kurumlarımızda ücretli sistem için bir süre ve şart kısıtlaması getirilmelidir. Bu zamana kadar emekleri sömürülen ve mağdur edilen öğretmen veya personelin de liyakat esasına göre asli kadrolarına atamaları yapılmalıdır. Bu atamalar normal KPSS atama kontenjanlarından bağımsız yapılmalı ve zaten temsilen çalıştıkları kadrolar odaklı olmalıdır. Atamaya uygun olmayanların SGK eksiklerini tamamlama vb. iyileştirmeler ile en kısa sürede kurumlardan ilişiklerinin kesilmesi, hizmet akışını aksatmadan yerlerine atamaların yapılması sağlanmalıdır.

Doğduğumuz Ev ve Aile Kaderimizin Temelidir!

Bu tespitimi kendi yaşantımdan kesitler paylaşarak sunacağım.

Küçükken hep anne ve babamın çok kuralcı, sürekli uyarı veren, biraz pasif insanlar olduğumu düşünürdüm.

Babamın bizleri karşısına alarak, evde ve sokakta nasıl davranmamız gerektiğini kendi bilinci ile aktarmaya çalışmasını, özellikle annemin hiç bitmeyen sabır ve istikrarla tembihlerde, telkinlerde bulunmasını ve kendilerine göre bizi terbiye etmeye çalışmalarını pek anlayamazdım. Biraz daha büyüyerek etrafımda gözlem yapabilir hale gelince, ailem ile başka ailelerin farkını anlamaya başlamıştım.

Özellikle bir komşumuzun ailecek yaşantıları dikkatimi çeker sürekli onlarla muhatap olduğumuz için mecburen seyredirdim. Bu aile ile kültür ve sosyo-ekonomik durum açısından çok farklı değildik. Fakat anne ve babalarımızın tutumları oldukça farklıydı.

Benim annem ve babam etrafına duyarlı olan, komşular rahatsız olur diye bizi gürültü yapmamamız için sürekli uyarı veren kimselerdi. Yaşlı bir teyze yolda kalmışsa ona su ve yiyecek ikram eden, komşularla selamı sabahı bilen, güler yüzlü insanlardı. Evimiz ise komşuların rahatça girip çıktığı, evleri kirlenir diye evde oynamasına izin verilmeyen komşu çocuklarının bile gelip rahatça oynadığı, kavganın ve gürültünün çok görülmediği sıcak bir yuva idi.

Fakat karşı komşumuz olan anne ve baba bu değerleri pek önemsemezdi. Evlerine genelde misafir kabul etmez ve sürekli kavgaları eksik olmazdı.

Çocukları da kendileri gibi geçimsiz, asabi, yalancı ve merhametsiz yapıda yetişmişti. Onlarla her oyun oynamamızda ya canımızı yakarlardı ya da eşyalarımıza zarar verirdiler.

Bir defasında, bizler henüz küçük yaşlardayken birisi bu aileden olan iki çocuk sokakta oyun oynarken

tartışmış ve birbirlerine vurmuşlardı. Bu ailenin babası olayı duyar duymaz eline aldığı bir sopayla diğer çocuğun evine baskın yaptı ve çocuğun babasının kafasını vurarak kanatmıştı. Bu saldırganlığını da çocuklarına “bizim kim olduğumuzu bilsinler” diye övünerek anlatmış ve bizler de tüm bunlara şaşkınlık içinde şahit olmuştuk.

Fakat bir başka gün kardeşim ile arkadaşı oyun oynarken kavga etmiş ve bağırma sesleri sokaktan gelince annem de hızla sokağa çıkmıştı. Ben de eyvah kavga büyüyecek diye korkarken; annemin onların yanına varınca başlarını okşadığını, güzelce oynamaları gerektiğini, anlaşılırsa evde yaptığı çörekten ikram edeceğini söylediğini duydum. Kardeşim ve komşu çocuğu hiçbir şey olmamış gibi ellerinde çörekle güzelce oynamaya devam ettiler!

Bu komşumuzun büyük kızı bize oturmaya gelmişti. Geldiğinde ablama yeni alınan terlik hoşuna gittiği için giymiş ve evine giderken de eteğinin altına saklayarak götürmüştü. Annem tüm bu olanları gördüğü halde, çocuktur annesi fark eder gönderir diye beklemişti. Şimdi söylersem koca kız utanır ayıp olur diye terliği geri istememişti. Fakat sonra ne ablamın terliği ne de bir özür geldi. Meğerse diğer çocuklarının da etraftan eşya çalarak getirdiklerinde, annelerinin onlara kızmadığını, hatta kendisinin de gelen eşyaları sevinerek kullandığını üzülerek öğrenmiştim.

Henüz 8-9 yaşlarındayken kardeşlerimle bahçede oyun oynuyordum. Çamurdan pastama mum ve süsleme için yan komşunun ağacından bir parça dal koparmıştım. Bunu gören rahmetli babamın bana ne kadar çok kızdığını halen hatırlıyorum. Bir daha her hangi bir ağaca zarar vermek mi? Başkasının bir şeyini izinsiz almak mı? Vallahi yolda para görsem almam ve almadım da!

Diyeceksiniz ki filmin sonu nasıl bitti? O aileye ne oldu? Ailenin özellikle oğulları büyünce mahalleli başta olmak üzere herkese zarar vermeye başladılar. Sonra iki oğlu da hapse girdi. Biri gasptan, diğeri de hırsızlıktan. Kızları da okumadılar. Vasat bir şekilde hayatlarına devam ediyorlar. Bildiğim kadarıyla halen ailelerinden gelecek maddi yardımlara muhtaçlar maalesef.

Peki ya bize ne oldu? Çok şükür anne ve babamın sevgileri ve fedakarlıkları sayesinde onca fakirliğe ve sorunlara rağmen; vatanına milletine hayırlı bir öğretmen, iki hemşire, iki terzi, bir makine operatörü olarak hayatımıza devam ediyoruz. Hepimiz güzel insanlarla hayatlarımızı birleştirdik, evlendik. Çocuklarımız oldu. Şimdilerde anne ve babamızın bizleri ne kadar güzel yetiştirdiklerini evlatlarımıza anlatarak, tıpkı onlar gibi örnek olmaya çalışıyoruz.

Yüce Allah bütün dostlarımıza hayırlı evlatlar ve komşular nasip eylesin. Sevgili Peygamberinin yoluna sadık olanlar arasına karıştırsın...

Fatma ÖZÇELİK

Sosyolog, Sosyal Hizmet Uzmanı, Karakter ve Değerler Eğitimi Uzmanı

Türkiye Aile Meclisi Yönetim Kurulu Üyesi

Görsel kaynağı: <https://i.pinimg.com/originals/e9/f3/e6/e9f3e64c2e261b6f430431cc0dccc0eb.jpg>